

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 311/2022-124

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej spoločnosťou Advokátskou kanceláriou JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, IČO 51 163 730, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Bratislava II č. k. 37Er/1547/2007, EX 1387/14 (pôvodne Ex 26/07) z 1. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie, odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia a exekútorovi uložiť zdržať sa vykonávania exekúcie v prospech oprávneného, a to až do rozhodnutia ústavného súdu o podanej ústavnej sťažnosti.

2. [REDAKOVANÉ] - [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oprávnený“) sa ako navrhovateľ na okresnom súde domáhal proti žalovanej v 1. rade [REDAKOVANÉ] (ďalej len „povinná v 1. rade“) a sťažovateľke ako žalovanej v 2. rade, aby spoločne a nerozdielne zaplatili oprávnenému 209 658,90 Sk (6 959,34 eur) s 0,5 % poplatkom z omeškania denne ako plnenia zo zmluvy č. [REDAKOVANÉ] o nájme a prenájme nebytového priestoru z 31. mája 1999 (ďalej len „nájomná zmluva“). Okresný súd rozsudkom č. k. 10C/151/04-115 z 30. júna 2005 žalobe oprávneného vyhovel v plnom rozsahu (ďalej len „exekučný titul“).

3. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie 5. septembra 2005. Krajský súd následne vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 10 280 Sk (341,23 eur). Sťažovateľka súdny poplatok zo sociálnych dôvodov zaplatila v dvoch splátkach, z toho druhú splátku zaplatila po uplynutí 10-dňovej lehoty. Krajský súd v Bratislave preto uznesením č. k. 9Co/341/05 z 29. septembra 2006 odvolacie konanie zastavil. Rozsudok súdu prvého stupňa sa stal 30. októbra 2006 právoplatným a vykonateľným.

4. Oprávnený následne podal 9. mája 2007 návrh na vykonanie exekúcie a vymoženie pohľadávky na základe exekučného titulu. Zároveň v návrhu výslovne uviedol, že navrhuje zriadenie záložného práva na všetkých nehnuteľnostiach vo vlastníctve oboch povinných. Dňa 2. júla 2007 bolo sťažovateľke doručené upovedomenie o začatí exekúcie č. k. Ex 26/07 zo 6. júna 2007 (ďalej len „upovedomenie o začatí exekúcie“), v ktorom súdny exekútor okrem iného uvádza, že exekúcia sa vykoná predajom nehnuteľností (zriadením exekučného záložného práva na nehnuteľnostiach) zapísaných na [REDAKOVANÉ] pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ] – bytu č. [REDAKOVANÉ] v bytovom dome na [REDAKOVANÉ] (ďalej len „byt“). Predmetný byt bol v čase vydania upovedomenia o začatí exekúcie v bezpodielovom spoluvlastníctve sťažovateľky a jej manžela [REDAKOVANÉ] (v podiele 1/1).

5. Z doručenej ústavnej sťažnosti a jej príloh tiež vyplýva, že:

- sťažovateľka spolu s manželom darovali spoluvlastnícky podiel na byte dcére – [REDAKOVANÉ], pričom návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol podaný 24. apríla 2007 (t. j. ešte pred doručením upovedomenia o začatí exekúcie sťažovateľke), pričom však samotné rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností je z 31. decembra 2018 (t. j. po doručení upovedomenia o začatí exekúcie sťažovateľke),
- manžel sťažovateľky medzičasom 30. decembra 2018 zomrel, dedičské konanie bolo ukončené uznesením o dedičstve č. k. 69D/107/2019-83 z 15. januára 2020.

Po ukončení dedičského konania je v zmysle výpisu z listu vlastníctva [REDAKOVANÉ] k dnešnému dňu sťažovateľka majiteľkou spoluvlastníckeho podielu na byte veľkosti 5/16 k celku a dcéra sťažovateľky [REDAKOVANÉ] je majiteľkou spoluvlastníckeho podielu veľkosti 11/16 k celku.

6. Po prevzatí upovedomenia o začatí exekúcie podala sťažovateľka 18. júla 2007 námietky proti exekúcii, v ktorých neuznala vyčíslenú pohľadávku, čo sa týka výšky (z dôvodu, že časť pohľadávky medzičasom oprávnenému uhradila), namietala výšku úrokov z omeškania vo výške 0,5 % denne z dlžnej sumy a vyčíslenie predbežných trov exekúcie. O podaných námietkach rozhodol okresný súd uznesením č. k. 37Er/1547/07-19, Ex 26/07 z 1. októbra 2007 tak, že konanie o námietkach sťažovateľky zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku. Odvolanie v tejto veci sťažovateľka nepodala.

7. Žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava III sa sťažovateľka proti oprávnenému domáhala určenia neplatnosti nájomnej zmluvy z 31. mája 1999. Sťažovateľka v žalobe tvrdila, že zmluvu nepodpísala. Zmluva bola podpísaná povinnou v 1. rade, ktorá nebola oprávnená konať v mene sťažovateľky. Okresný súd Bratislava III rozsudkom č. k. 25Cb/38/2018 z 24. októbra 2018 žalobu zamietol s odôvodnením, že sťažovateľka v konaní nepreukázala naliehavý právny záujem. Krajský

súd v Bratislave rozsudkom č. k. 2Cob/108/2019 z 26. mája 2020 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava III.

8. Dňa 30. júla 2019 doručila sťažovateľka na okresný súd návrh na odklad a zastavenie exekúcie. Podľa názoru sťažovateľky boli splnené zákonne predpoklady na povolenie odkladu exekúcie, resp. na jej zastavenie, a to z dôvodu, že pred okresným súdom prebieha samostatné konanie o vylúčenie veci z exekúcie vedené pod sp. zn. 9C/48/2019, v ktorom dcéra sťažovateľky [REDAKOVANÉ] namietala, že exekúcia postihuje vec, na ktorú má právo niekto iný. Sťažovateľka ďalej namietala, že vedená exekúcia spadá pod zákon č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ukončení starých exekúcií“). Napokon tvrdí, že exekučný súd je povinný priamo zo zákona (ex offa) skúmať podmienky exekúcie, a to v akomkoľvek štádiu exekučného konania.

9. O návrhu sťažovateľky na odklad a zastavenie exekúcie rozhodol okresný súd napadnutým uznesením z 1. apríla 2021 tak, že (I) návrh sťažovateľky na odklad exekúcie zamietol, (II) návrh na zastavenie exekúcie zamietol a (III) oprávnenému proti sťažovateľke priznal v časti návrhu sťažovateľky na odklad a zastavenie exekúcie náhradu trov právneho zastúpenia v plnej výške. Proti výroku I odvolanie nebolo prípustné. Proti výroku II odvolanie prípustné bolo, čo sťažovateľka využila a v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Krajský súd do dnešného dňa vo veci nerozhodol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

10. Sťažovateľka namieta, že okresný súd predčasne a bez právneho dôvodu subjektívne prejedlikoval budúci výsledok, čím porušil zásadu kontradiktórnosti, keď rozhodol bez prítomnosti sťažovateľky (bez nariadenia pojednávania) v jednoinštančnom konaní, proti ktorému rozhodnutiu nie je možné podať odvolanie, odoprel sťažovateľke právo vyjadriť sa k veci, predložiť listinné dôkazy pre účely objektívneho a spravodlivého zistenia skutočného stavu. Okresný súd rozhodol podľa nej o jej návrhu na povolenie odkladu exekúcie arbitrárne a formalisticky, ignorujúc ňou namietané podstatné a právne významné skutočnosti. Podľa sťažovateľky je pritom exekučný súd povinný priamo zo zákona (ex offa) skúmať podmienky exekúcie, a to v akomkoľvek štádiu exekučného konania. Namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia, keď okresný súd podľa jej názoru pri rozhodovaní o návrhu na odklad exekúcie vôbec nezvažoval, či medzi odkladom exekúcie a sledovaným cieľom všeobecného záujmu, t. j. záujmu na právnej istote, existuje proporionalita.

11. Následne uviedla, že súdny exekútor začal s výkonom predaja celej nehnuteľnosti, a to tak, aby tento úkon stihol v čase účinnosti pôvodného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Sťažovateľka tiež vyslovila, že dobrovoľne splatila istinu už v minulosti a celý nárok oprávneného sa opiera o vysoké úroky z omeškania (0,5 % denne).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 43 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

13. Sťažovateľka síce v rámci podanej ústavnej sťažnosti namietala aj porušenie iných práv – konkrétne práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru a čl. 47 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, avšak bez toho, aby porušenie týchto práv označila v petite sťažnosti. Keďže ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, ústavný súd preskúmal sťažnosť len vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu a len v súvislosti s porušením čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. S ohľadom na uvedené boli námietky sťažovateľky vo vzťahu k porušeniam iných práv považované za súčasť argumentácie sťažovateľky a takto na nich bolo prihliadané.

14. Ústavný súd nie je z rovnakého dôvodu oprávnený rozhodovať ani o porušení základných práv sťažovateľky rozhodnutiami a postupom všeobecných súdov, ktoré predchádzali vydaniu napadnutého uznesenia okresného súdu. To platí, najmä pokiaľ ide o rozhodnutie okresného súdu č. k. 10C/151/04-115 z 30. júna 2005 ako exekučný titul, na podklade ktorého sa exekúcia vykonáva, ako aj uznesenie okresného súdu č. k. 37Er/1547/07-19, Ex 26/07 z 1. októbra 2007, ktorým bolo rozhodované o námietkach sťažovateľky v exekučnom konaní.

III.1. K namietanému porušeniu práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu:

15. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne, resp. svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné,

a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

16. Z podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta predovšetkým nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia, jeho prílišný formalizmus a arbitrárnosť, keď sa podľa nej okresný súd nesprávnym spôsobom vysporiadal s podaným návrhom sťažovateľky na odklad exekúcie a neprihliadal na zásadu proporcionality. Podľa jej názoru okresný súd v napadnutom uznesení neuviedol relevantné a dostatočné dôvody a svoje odôvodnenie založil viac-menej na legalistickej argumentácii.

17. V konkrétnom prípade ústavný súd posúdil súlad napadnutého uznesenia okresného súdu v kontexte zaručenia práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

18. Vo vzťahu k návrhu sťažovateľky na odklad exekúcie okresný súd uvádza, že sťažovateľka podľa neho nepreukázala a riadne neodôvodnila vydanie rozhodnutia o odklade exekúcie. Podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku (v znení účinnom ku dňu začatia exekúcie, pozn.) môže súd povoliť odklad exekúcie, ak možno očakávať, že exekúcia bude zastavená (podľa § 57 Exekučného poriadku). Podľa § 57 ods. 1 písm. e) Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak bolo právoplatne rozhodnuté, že exekúcia postihuje vec, na ktorú má niekto právo nepripúšťať exekúciu.

19. Sťažovateľka v tomto smere argumentovala, že tretia osoba (dcéra sťažovateľky) podala na súd žalobu o vylúčenie veci z exekúcie. Okresný súd vo vzťahu k tomuto argumentu uviedol, že k prechodu práv vo vzťahu k bytu došlo až potom, ako bolo na základe upovedomenia o začatí exekúcie zriadené exekučné záložné právo, a predovšetkým až potom, ako bola sťažovateľka týmto upovedomením vyzvaná, aby s nehnuteľnosťou nenakladala. Okresný súd považoval konanie sťažovateľky, ktorým došlo k prevodu práv vo vzťahu k bytu, za tendenčné a s úmyslom skomplikovať výkon exekúcie.

20. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti namieta, že návrh na vklad do katastra nehnuteľností bol podaný 24. apríla 2007 (teda viac ako dva mesiace pred uložením zákazu nakladania s bytom súdnym exekútorom), a preto neporušila žiadnu povinnosť, ktorá jej bola uložená. Ústavný súd však konštatuje, že v danom prípade nie je podstatný moment podania návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, ale, ako správne vyhodnotil aj okresný súd, moment právoplatnosti rozhodnutia príslušného orgánu katastra nehnuteľností o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, t. j. až dátum 31. december 2008.

21. Napriek námietke sťažovateľky o predčasnom prejudikovaní budúceho výsledku považuje ústavný súd odôvodnenie napadnutého uznesenia, pokiaľ ide o posúdenie pravdepodobnosti zastavenia konania, za ústavne súladné. Zo znenia § 57 ods. 1 písm. e) Exekučného poriadku vyplýva, že dôvodom na zastavenie exekučného konania je až právoplatné rozhodnutie súdu o vylučovacej žalobe, a teda pre zastavenie konanie nepostačuje podanie vylučovacej žaloby na súd. Zároveň je však súd oprávnený vyhodnotiť, či z okolností prípadu možno očakávať, že exekúcia bude zastavená. Okresný súd s ohľadom na okolnosti posudzovanej veci riadne odôvodnil, prečo je toho názoru, že žaloba podaná dcérou sťažovateľky nebude úspešná, pričom na základe takto urobeného záveru vyhodnotil, že zastavenie konania nemožno očakávať. Napadnuté uznesenie v tomto smere nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne.

22. V otázke podania návrhu na odklad exekúcie pre zastavenie starej exekúcie v zmysle zákona o ukončení starých exekúcií okresný súd uviedol, že súd je povinný ďalej vo veci konať (napriek tomu, že exekúcia už mohla byť zastavená okamihom nadobudnutia účinnosti tohto zákona), a to s ohľadom na § 4 ods. 2 tohto zákona, podľa ktorého rozhodná doba podľa § 3 zákona o ukončení starých exekúcií neuplynie skôr ako 12 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia súdu, ak súd ku dňu, keď sa má stará exekúcia zastaviť, rozhoduje o (b) zastavení starej exekúcie... (c) odklade starej exekúcie a odklad starej exekúcie nepovolí. Okresný súd konštatoval, že do uplynutia tejto predĺženej rozhodnej doby nemožno exekúciu zastaviť vydaním upovedomenia o zastavení starej exekúcie.

23. Zmyslom § 56 ods. 2 Exekučného poriadku je zabezpečiť odklad exekúcie v prípadoch, keď bude pravdepodobné, že sa exekučné konanie zastaví, a to až do momentu jeho zastavenia. Ide o ochranu povinného, ktorá spočíva v právnych účinkoch odkladu na vedené exekučné konanie, keďže podľa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku môže do rozhodnutia súdu o odklade exekúcie exekútor vykonávať len úkony smerujúce k zabezpečeniu majetku povinného.

24. Podľa dôvodovej správy k zákonu o ukončení starých exekúcií (konkrétne k § 4 zákona): „Prvým dôvodom pre predĺženie rozhodnej doby je odklad starej exekúcie. Ak v čase, kedy sa má stará exekúcia podľa návrhu zákona zastaviť [t. j. uplynutím rozhodnej doby podľa § 2 ods. 1 písm. a)] súd rozhoduje o odklade starej exekúcie a odklad starej exekúcie povolí, alebo ak je odklad starej exekúcie povolený alebo je stará exekúcia odložená ex lege, rozhodná doba sa predĺži o 12 mesiacov. Rozhodná doba sa predĺži o 12 mesiacov až od okamihu, kedy uplynie doba, na ktorú je stará exekúcia odložená, t. j. do rozhodnej doby sa započítava aj doba, počas ktorej bola stará exekúcia odložená. Ustanovenie vytvára adekvátny priestor na postihnutie majetku povinných po skončení povoleného odkladu starej exekúcie, resp. po ukončení odkladu starej exekúcie ex lege.“

25. Zákonodarca, berúc do úvahy právne účinky odkladu exekúcie (keď súdny exekútor *de facto* nevie postihovať majetok povinných), dáva po uplynutí doby, na ktorú bol odklad povolený, priestor súdnemu exekútorovi, aby postihoval majetok povinných. Odklad exekúcie pre predpokladané zastavenie exekúcie podľa zákona o ukončení starých exekúcií až do jej zastavenia preto nedáva zmysel a nie je ani právne možný. Výklad okresného súdu k § 56 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení so zákonom o ukončení starých exekúcií považuje ústavný súd za logický a ústavne súladný.

26. Napokon ústavný súd uvádza, že okresný súd sa riadne vysporiadal aj s poslednou námietkou sťažovateľky, podľa ktorej je exekučný súd povinný priamo zo zákona (ex offio) skúmať podmienky exekúcie, a to v akomkoľvek štádiu exekučného konania. V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd konštatoval, že táto námietka je irelevantná. Okresný súd správne vyhodnotil, že skúmanie právneho titulu, ktorý bol podkladom pre exekučný titul, nie je v kompetencii exekučného súdu a je neprípustný. Skúmaním právneho titulu by totiž zasiahol nielen do kompetencií súdu, ktorý vo veci rozhodoval, ale zasiahol by aj do rozhodovania vecí, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté. Poukázal tiež správne na to, že sťažovateľka mala možnosť uplatniť svoje tvrdenia týkajúce sa právneho titulu v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj v odvolacom konaní. Exekučný súd nie je a nemôže plniť úlohu opravnej inštalácie

pre konanie, ktoré predchádzalo exekučnému konaniu, pretože by došlo k prekročeniu právomoci exekučného súdu a k zásahu do princípov právnej istoty a legality.

27. Argumentácia okresného súdu vyplýva okrem iného z §159 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), v zmysle ktorého výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány. Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul opatrený potvrdením o jeho vykonateľnosti, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia – určitosti, zrozumiteľnosti a presnosti označenia subjektov práv a povinností a vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať). V rámci tohto (a ani ďalšieho) skúmania však nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 MCdo 11/2010 z 26. septembra 2011).

28. Ústavný súd preskúmaním napadnutého uznesenia okresného súdu v časti výroku I, ktorým okresný súd návrh na odklad exekúcie zamietol, dospel k záveru, že ho nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu na spochybnenie právnych záverov okresného súdu vyjadrených v napadnutom uznesení.

29. Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti nezistil žiadne skutočnosti nasvedčujúce súvislosti medzi výrokom I napadnutého uznesenia okresného súdu a porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, túto v časti týkajúcej sa namietaného porušenia práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.2. K namietanému porušeniu práva sťažovateľky vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom a práva na prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy:

30. Sťažovateľka vo veci namieta porušenie zásady kontradiktórnosti súdneho konania, keď okresný súd rozhodol bez prítomnosti sťažovateľky, čím jej v jednoinštančnom konaní, proti ktorému rozhodnutiu nie je možné podať odvolanie, odoprel právo vyjadriť sa k veci, predložiť listinné dôkazy pre účely objektívneho a spravodlivého zistenia skutočného stavu, ktoré by mali zásadný význam pre objektívne posúdenie a spravodlivé rozhodnutie. Sťažovateľka zároveň uvádza, že *„z výpovede sťažovateľky by sa bol okresný súd napríklad dozvedel skutočnosť, ktorá bola významná pre posúdenie tohto návrhu“*.

31. Exekučný poriadok platný a účinný v čase začatia exekúcie neobsahoval ustanovenie týkajúce sa možnosti, resp. povinnosti nariadiť pojednávanie, pokiaľ ide o konanie o povolení odkladu exekúcie a ani pokiaľ ide o konanie o návrhu na zastavenie exekúcie. Právna úprava týkajúca

sa možnosti/povinnosti nariadiť pojednávanie sa do Exekučného poriadku dostala až neskôr [prijatím zákona č. 335/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony], a to len vo vzťahu ku konaniu o návrhu na zastavenie exekúcie. V doplnenom § 58 ods. 5 Exekučného poriadku zákonodarca reflektoval minimálnu mieru nárokov na incidenčné konania vo forme fakultatívneho nariadenia pojednávania s výnimkou incidenčného konania o tzv. relatívnej exekučnej imunitě štátu, kedy bolo nariadene pojednávania obligatórne. V ostatných incidenčných sporoch o zastavení exekúcie bolo podľa tohto ustanovenia nevyhnutné nariadiť pojednávanie vždy, ak exekučný súd objektívne nebol schopný bez procesného dokazovania relevantne vyhodnotiť skutkové tvrdenia účastníkov a predložené navrhované dôkazy. V prípadoch, keď exekučný súd nenariadil pojednávanie, bol spravidla povinný zabezpečiť prvky kontradiktórnosti vo forme vyjadrení účastníkov exekučného konania, v tomto prípade vystupujúcich ako protistrany sporového incidenčného konania o zastavenie exekúcie (Števček, M., Ficová, S., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Exekučný poriadok. Komentár. 2. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2015). Rovnako to vnímal zákonodarca aj pri prijímaní zákona č. 2/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, keď v § 611 ods. 1 upravil pravidlo, podľa ktorého na prejednanie návrhu na zastavenie exekúcie nie je potrebné nariadovať pojednávanie.

32. Exekučné konanie (exekúcia) predstavuje podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu integrálnu súčasť základného práva na súdnu ochranu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04), v ktorej sa realizuje (súdne) rozhodnutie vydané v hlavnej veci. V prípade exekúcie na základe (súdneho) rozhodnutia, ktoré bolo vydané v určitej veci, teda o určitom nároku alebo inom predmete konania, ide o tú istú (identickú) „vec“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorá už bola prerokovaná v príslušnom hlavnom (nachádzacom) konaní, v ktorom účastník konania už mohol uplatniť svoje práva zaručené mu v čl. 48 ods. 2 ústavy. Toto ustanovenie preto nemožno vykladať tak, že by dávalo rovnaké právo byť prítomný pri prerokovaní veci a vyjadrovať sa k nej neustále, v každej inštancii a fáze, hoci v danej veci by bol úplne identický (II. ÚS 499/2012).

33. Rozsah dokazovania, resp. potrebného zisťovania skutkového stavu vo fáze exekučného konania, keď sa rozhoduje o odklade exekúcie, je určený § 56 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého bude súd v rámci dokazovania zisťovať, či možno očakávať, že exekúcia bude zastavená. V prípade rozhodovania o odklade a/alebo zastavení exekúcie pôjde preto spravidla o novú „vec“, nové konanie, ktoré sa môže rozvinúť až do relatívne samostatného sporového konania s prvkami kontradiktórneho sporu, s nutnosťou niektoré účastníkmi tvrdené skutočnosti preukázať v procese dokazovania (Števček, M., Ficová, S., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Exekučný poriadok. Komentár. 2. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2015).

34. Sťažovateľka v podanej sťažnosti namieta, že jej okresný súd neumožnil vyjadriť sa k vykonávanému dokazovaniu a neumožnil jej tak uniesť dôkazné bremeno. V danom prípade je však dôležitá tá skutočnosť, že o návrhu na odklad exekúcie rozhodoval exekučný súd na základe návrhu sťažovateľky ako povinnej v 2. rade, ktorá tak predovšetkým mala právo, ale aj procesnú povinnosť, svoje tvrdenia odôvodňujúce odklad exekúcie podložiť dôkazmi. V tomto smere nebola

nijakým spôsobom limitovaná a exekučnému súdu tak mohla predložiť akékoľvek dôkazy. Pokiaľ ide o ďalší postup okresného súdu v tomto konaní, ústavný súd konštatuje, že žiadne nové dokazovanie vo veci nebolo vykonané (z vyjadrenia oprávneného ani zo samotného napadnutého uznesenia žiadne nevyplýva). Sťažovateľka v tomto smere v podanej ústavnej sťažnosti neuvádza, k akým dôkazom sa nemohla vyjadriť, ani to, čo jej bránilo predložiť iné dôkazy (pričom zároveň nešpecifikovala aké). Aj keby existoval teda taký dôkaz, ktorý bol predložený až samotným súdom/oprávneným a ku ktorému by sa tak sťažovateľka nemala možnosť vyjadriť, sťažovateľka takýto dôkaz nijako neidentifikovala. Všeobecné tvrdenie, že by sa súd dozvedel skutočnosť významnú pre rozhodnutie v konaní, je z hľadiska ústavnoprávnej argumentácie podľa názoru ústavného súdu nepostačujúce.

35. Konanie pojednávania si nevyhnutne nevyžaduje ani požiadavka, aby bola vec prerokovaná v „prítomnosti“ účastníka konania. Podľa názoru ústavného súdu je pojem „v prítomnosti“ účastníka potrebné vykladať nie doslovne, ale funkčne, teda aby spôsob a postup konania zaručoval, že účastník bude mať možnosť vnímať postup súdu a podľa toho náležite zamerať svoju procesnú aktivitu. Preto je možné právo na prerokovanie veci „v prítomnosti“ účastníka rešpektovať aj tým, že súd účastníka upovedomí a dá sa mu možnosť vyjadriť sa k nej, napríklad aj písomne (II. ÚS 382/2013). Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že sťažovateľka mala možnosť vyjadriť sa v konaní o odklade/zastavení exekúcie, mala právo (aj povinnosť) podložiť svoje tvrdenia dôkazmi, pričom toto svoje právo aj využila.

36. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd zastáva názor, že nenariadením pojednávania na prerokovanie návrhu samotnej sťažovateľky o odklad a zastavenie exekúcie k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nedošlo. Zároveň konštatuje, že nebolo porušené ani právo sťažovateľky vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a na rozhodnutie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

37. Ústavný súd sa zaoberal aj namietaným porušením práva sťažovateľky na rozhodnutie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pokiaľ ide o túto námietku sťažovateľky, ústavný súd považuje za potrebné upriamiť pozornosť na fakt, že ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje dva petity (na strane 3 podanej ústavnej sťažnosti a v jej závere), pričom iba z jedného vyplýva, že má sťažovateľka v úmysle namietat' aj prietahy v súdnom konaní.

38. Sťažovateľka argumentuje tým, že exekučné konanie začalo v roku 2007. Ústavný súd už v minulosti vyslovil, že úlohou okresného súdu, ktorý je v exekučnom konaní exekučným súdom, je „dohliadať“ na exekučné konanie a v tomto konaní (ako jediný oprávnený) rozhodovať. Exekučný súd rozhoduje o návrhoch účastníkov exekučného konania predložených mu exekútorom, pričom v niektorých prípadoch má vzhľadom na obsah týchto návrhov Exekučným poriadkom ustanovenú lehotu na svoje rozhodnutie. Rozhodnutím o tom-ktorom návrhu účastníka exekučného konania sa jeho úloha v exekučnom konaní v podstate končí. Dĺžku trvania exekučného konania, ktoré začína doručením návrhu na vykonanie exekúcie exekútorovi a pokračuje niektorým zo spôsobov vykonávania exekúcie ustanovených vo štvrtjej časti Exekučného poriadku, exekučný

súd nemá ako ovplyvniť (III. ÚS 295/2015). Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou ďalej uvádza, že pri rozhodovaní okresného súdu v exekučnom konaní je potrebné rozlišovať medzi rozhodovaním o jednotlivých návrhoch v rámci exekučného konania ako takého. Takéto „rozdeľovanie“ exekučného konania na relatívne samostatné úseky je dôsledkom skutočnosti, že exekučný súd nie je štátnym orgánom, ktorý vykonáva samotný výkon rozhodnutia, t. j. exekúciu (výnimkou je výkon rozhodnutia vo veciach maloletých), keďže právomoc okresného súdu rozhodovať v exekučnom konaní (zasahovať do exekúcie vedenej súdnym exekútorom) nastáva až po splnení zákonom ustanovených podmienok. Po právoplatnom rozhodnutí exekučného súdu v konkrétnej veci, t. j. o jednotlivom návrhu v rámci exekučného konania, sa jeho ingerencia do exekučného konania končí, až kým znovu nevznikne potreba, aby v exekučnom konaní opäť rozhodoval. Exekučný súd preto nemôže zodpovedať za potenciálne porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov spôsobené dĺžkou celého exekučného konania, ale len za dĺžku jeho „jednotlivých rozhodovaní“ v rámci exekučného konania (m. m. III. ÚS 867/2016). Inak povedané, namietať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru možno na ústavnom súde vo vzťahu k exekučnému súdu len vtedy, ak tento má reálne o čom rozhodovať (III. ÚS 7/2021).

39. V petite ústavnej sťažnosti sťažovateľka ako porušovateľka označuje okresný súd – konkrétne napadnuté uznesenie a konanie, ktoré vydaniu napadnutého uznesenia predchádzalo. Ústavný súd preto skúmal, či k prietahom v konaní nedošlo, pokiaľ ide o konanie exekučného súdu o návrhu sťažovateľky na odklad a zastavenie exekúcie z 30. júla 2019. Napadnutým uznesením okresný súd 1. apríla 2021 rozhodol tak, že návrh sťažovateľky na odklad exekúcie zamietol. Proti tomuto výroku napadnutého uznesenia nebolo možné podať odvolanie, a v tomto výroku preto napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť. V čase uplatnenia jeho práva na ochranu pred ústavným súdom tak už v predmetnom konaní nemohlo dochádzať k porušovaniu označeného sťažovateľkinho základného práva ani jej práva garantovaného dohovorom.

40. Výrokom II napadnutého uznesenia okresný súd rozhodol o návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie, a to tak, že návrh zamietol. Proti tomuto výroku podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhoduje krajský súd. S ohľadom na viazanosť ústavného súdu návrhom sťažovateľky na začatie konania podľa § 45 zákona o ústavnom súde však ústavný súd nie je oprávnený preskúmať prípadné porušenie práva sťažovateľky na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani práva na rozhodnutie v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní pred krajským súdom, pretože krajský súd ani postup krajského súdu v konaní o odvolaní sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nie sú označené v petite ústavnej sťažnosti sťažovateľky. Je potrebné dodať, že s výnimkou petitu na strane 3 podanej ústavnej sťažnosti vo vzťahu k porušeniu práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov podaná ústavná sťažnosť neobsahuje žiadnu ústavnoprávnu argumentáciu a aj z navrhovaného petitu (resp. jedného z petitov) len s ťažkosťami možno určiť, v čom konkrétne sťažovateľka namieta porušenie tohto práva. Jazykovým a logickým výkladom ústavný súd dospel k záveru, že v časti konania, v akej sa rozhoduje o návrhu sťažovateľky na zastavenie konania na krajskom súde, sťažovateľka prietahy nenamieta. Ústavný súd vychádza pritom jednak zo skutočnosti, že krajský súd nie je označený ako porušovateľ tohto práva, jednak z návrhu petitu vyplýva, že sťažovateľka

namieta napadnuté uznesenie a „konanie, ktoré mu predchádzalo“. Navyše, sťažovateľka nenavrhuje, aby ústavný súd prikázal súdu (ani krajskému, ani okresnému), aby vo veci konal.

41. Keďže v danom prípade ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na rozhodnutie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

42. Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľky ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jej ostatnými návrhmi, t. j. návrhom na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia a návrhom na zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2022

Peter Straka
predseda senátu